

Brüssel, 28. november 2025
(OR. en)

16140/25

UEM 607	RECH 527
ECOFIN 1645	ENER 636
SOC 819	JAI 1816
EMPL 537	GENDER 205
COMPET 1263	ANTIDISCRIM 121
ENV 1303	JEUN 245
EDUC 480	SAN 788
ECB	EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	25. november 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 955 final
Teema:	KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE Euroopa poolaasta 2026: sügispakett Reformide ja investeringute abil konkurentsivõime kompassi eesmärkide poole

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 955 final.

Lisatud: COM(2025) 955 final

Strasbourg, 25.11.2025
COM(2025) 955 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE,
REGIOONIDE KOMITEELE NING EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE**

**Euroopa poolaasta 2026: sügispakett
Reformide ja investeeringute abil konkurentsivõime kompassi eesmärkide poole**

Euroopa poolaasta 2026: sügispakett

Reformide ja investeeringute abil konkurentsivõime kompassi eesmärkide poole

Euroopa Komisjoni põhieesmärk on jätkuvalt suurendada ELi konkurentsivõimet, et tagada kestlik heaolu. Eelmise aasta aruandes Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta (Draghi aruandes)¹ anti selge hinnang Euroopa konkurentsivõimet pärssivatele struktuursetele probleemidele ja tehti ettepanek Euroopa uue tööstusstrateegia kohta. Konkurentsivõime kompass² tugines sellele alusele, et määrata kindlaks strateegilised prioriteedid järgmiseks viieks aastaks, keskendudes kolmele prioriteetsele valdkonnale – innovatsioonilõhe kaotamine, majanduse süsinikuheite vähendamine ning strateegiliste sõltuvuste vähendamine ja viis horisontaalset tugisüsteemi³. Sellest ajast alates on EL teinud konkurentsivõime toetamiseks mitmeid ulatuslikke poliitikaalgatusi, mille hulka kuuluvad puhta tööstuse kokkulepe,⁴ ühtse turu strateegia,⁵ Euroopa tehisintellekti tegevuskava,⁶ oskuste liit,⁷ Euroopa hoiuste ja investeeringute liit⁸ ning põllumajanduse ja toidutootmise visioon⁹. Märkimisväärseid võimalusi on loodud ka ühtekuuluvuspoliitika vahekokkuvõttega¹⁰.

Viimased kuud on üksnes süvendanud arusaama, et EL peab kiiresti tegelema oma struktuursete probleemide, strateegiliste haavatavuste ja sõltuvustega ning kaitsma oma sotsiaalset mudelit. Kui EL ei suurenda investeeringuid, tootlikkust ja innovatsiooni, ei suuda ta üha keerulisemas geopoliitilises olukorras konkurentidega sammu pidada ega oma (majandus)julgeolekut ja jõukust kindlustada, seda ka tulevaste põlvkondade jaoks. Kuigi käesolev Euroopa poolaasta sügispakett näitab, et EL saab tugineda headele majandus- ja tööturunäitajatele ning toetada sotsiaalseid saavutusi, peame käivitama uue tööetapi, kus komisjon koos liikmesriikidega võtab otsustavaid meetmeid, et veelgi tugevdada oma konkurentsivõimet ja vastupidavust, pannes suurt rõhku konkreetsete tulemuste saavutamisele ja sisuliste muutuste edendamisele kõikjal ELis.

Konkurentsivõime kompassis kindlaks määratud prioriteetide saavutamine nõuab kiiret tegutsemist ELi, riiklikul ja piirkondlikul tasandil. Euroopa poolaasta toetab jätkuvalt ELi jõupingutusi majandus- ja tööhõivepoliitika paremaks koordineerimiseks. Samuti tagab see liikmesriikide ja piirkondade majanduslike ja sotsiaalsete tulemuste püsiva lähenemise, muu hulgas ELi pikaajalise eelarve kaudu, nagu on kirjeldatud komisjoni ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku kohta¹¹. Konkurentsivõime kompassist juhindudes antakse Euroopa poolaasta raames jätkuvalt riigipõhiseid suuniseid, et määrata operatiivselt ja läbipaistvalt kindlaks riikliku ja piirkondliku tasandi meetmed. Käesolev Euroopa poolaasta tsükkel tugevdab veelgi analüüsi eri valdkondades, mis on tähtsad konkurentsivõime kompassi tegevuskava elluviimiseks ja ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise edendamiseks kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga. Konkurentsivõime kompassiga seotud

---

¹ [Draghi aruanne Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta.](#)

² [ELi konkurentsivõime kompass](#), COM(2025) 30 final.

³ Bürokratia vähendamine, ühtse turu tõkete kõrvaldamine, tõhusama rahastamise võimaldamine, oskuste ja kvaliteetsete töökohtade edendamine ning parema koordineerimise tagamine.

⁴ [Puhta tööstuse kokkulepe – Euroopa Komisjon.](#)

⁵ [Ühtse turu strateegia.](#)

⁶ [Euroopa tehisintellekti tegevuskava | Euroopa digituleviku kujundamine.](#)

⁷ [Oskuste liit – Euroopa Komisjon.](#)

⁸ [Euroopa hoiuste ja investeeringute liit – Euroopa Komisjon.](#)

⁹ [Põllumajanduse ja toidutootmise visioon – põllumajandus ja maaelu areng](#)

¹⁰ [Inforegio – Ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika: vahehindamine.](#)

¹¹ [ELi eelarve aastateks 2028–2034.](#)

edusammudest antakse aru iga-aastases ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes, mis avaldatakse jaanuaris.

Komisjon on teinud ettepaneku võtta märkimisväärne osa järgmise mitmeaastase finantsraamistiku rahalistest vahenditest kasutusele riiklike ja piirkondlike partnerluskavade ning Euroopa Konkurentsivõime Fondi kaudu. Kavades tuleks muu hulgas tulemuslikult käsitleda kõiki Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme või suurt osa neist. See puudutab eelkõige asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi. Euroopa poolaasta 2026. aasta tsüklil on seega oluline sild järgmise mitmeaastase finantsraamistikuni.

2026. aasta Euroopa poolaasta käivitamine – põhiprioriteedid

ELi majandus on osutunud vastupidavaks, kuid keerulises olukorras on vaja võtta täiendavaid meetmeid kestliku ja õiglase majanduskasvu edendamiseks. 2024. aastaks oli ELi reaalne SKP elaniku kohta 4,1 % suurem kui 2019. aastal¹² ja enamik liikmesriike oli taastunud pandeemia ajal toimunud langusest. ELi tööhõive on jõudnud rekordkõrgele tasemele: 2025. aasta teises kvartalis oli tööhõive määr 76,2 %¹³. Majanduskasvu ja üldist tootlikkust pärsivad aga pingeline tööturg, püsiv oskuste ja tööjõu nappus ning madalalpalgaliste töötajate suur osakaal väiksema tootlikkusega sektorites. Keskpikas perspektiivis peaks ELi majandus endiselt mõõdukas tempos kasvama. SKP kasv peaks 2025. ja 2026. aastal ulatuma 1,4 %ni ja 2027. aastal 1,5 %ni ning tööhõive peaks jätkuvalt kasvama, kuid 2027. aastal peaks see kasv pidurduma. Majanduskasvu väljavaateid ohustavad ka suurenenud julgeolekuoht ja kaubandustõkked, mis juba pärsivad potentsiaalset kasvu.

Ebasoodsa rahvusvahelise majanduskeskkonna, demograafiliste trendide ja tööviljakuse aeglase kasvuga silmitsi seistes peab EL võtma otsustavaid meetmeid, et edendada majanduskasvu, tugevdada oma majandusjulgeolekut ja toetada konkurentsivõimet. See hõlmab stabiilse makromajandusliku keskkonna tagamist, teadusuuringute ja innovatsiooni jätkuvat edendamist kooskõlas ELi eesmärgiga investeerida 3 % SKPst teadus- ja arendustegevusse, kõrgtehnoloogia kasutuselevõtu toetamist ning investeeringuid kliimamuutustele vastupanu võimesse, keskkonnakestlikkusse ja inimkapitali, sealhulgas tervishoidu. Samuti on väga vaja veelgi parandada tööturgude toimimist, suurendada säästude suunamist tootlikesse investeeringutesse, kiirendada süsinikuheite vähendamist ja alandada energiahindu, vähendada strateegilist sõltuvust kolmandatest riikidest, tugevdada Euroopa tööstussuutlikkust, parandada ettevõtluskeskkonda, sealhulgas õigusriigi põhimõtte järgimist, ja vähendada halduskoormust. Sama oluline on kõrvaldada ühtse turu tõkked, arendada transpordi ja puhta energia taristut, hoogustada majanduse digitaliseerimist, võidelda vaesuse vastu, tagada ülespoole suunatud sotsiaalne lähenemine, edendada taskukohaste ja kestlike eluasemete pakkumist ning parandada ELi piirkondade konkurentsivõimet.

Seda kõike arvesse võttes käivitatakse tänase sügispaketiga 2026. aasta Euroopa poolaasta tsüklil. Pakett sisaldab komisjoni soovitusi euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel, komisjoni soovitusi liidu inimkapitali käsitleva nõukogu soovitusel, makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse kohast häiremehhanismi aruannet, komisjoni ettepanekut ühise tööhõivearuande kohta, hinnangut ELi liikmesriikide

¹² Eurostati andmete põhjal – [\[nama_10_pc\] Sisemajanduse koguprodukt \(SKP\) ja põhikomponendid elaniku kohta](#)

¹³ Eurostat – [ELi tööturg – kvartalstatistika – Statistics Explained – Eurostat](#).

eelarveolukorra kohta ning komisjoni sügisteatist programmijärgse järelevalve hindamiste kohta¹⁴.

Euroola majanduspoliitikat käsitlevas 2026. aasta soovitus eelnõus kutsutakse euroala liikmesriike üles tegutsema nii individuaalselt kui ka eurorühmas selle nimel, et suurendada tootlikkust ja tugevdada majandusjulgeolekut, säilitades samal ajal riigi rahanduse jätkusuutlikkuse. Eelarvepoliitikas soovitatakse 2026. aastal säilitada neutraalne hoiak, võimaldades samal ajal diferentseerimist ja ajutist paindlikkust kaitsekulutuste puhul kooskõlas keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade eesmärkide ning riikide vabastusklausliga¹⁵. Keskpika perioodi eelarvestrateegiad peaksid tagama jätkusuutlikkuse ning võimaldama samal ajal ka uusi kulutusi, eelkõige seoses kaitse ja konkurentsivõimega. Suuremate kaitsekulutustega peaksid kaasnema jõupingutused tööstuse ja töajõuturu kitsaskohtade kõrvaldamiseks ning ELi kaitseotstarbelise varustuse integreeritud turu edendamiseks. Liikmesriigid peaksid oma taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise lõpule viima 2026. aasta augustiks, tagades olemasolevate ELi rahaliste vahendite kasutamise ning kasutades ära ühtekuuluvuspoliitika vahehindamisega loodud võimalusi. Tootlikkuse suurendamiseks kutsutakse soovitus üles edendada täiendus- ja ümberõpet, tugevdama haridus- ja koolituspoliitikat ning viima ellu reforme tööturul osalemise ja töökohtade kvaliteedi tõstmiseks. Täiendavaid jõupingutusi on vaja ka selleks, et võidelda vaesuse vastu ning teha taskukohased ja kestlikud eluasemed kättesaadavamaks. Samuti kutsutakse soovitus üles tegema suuremaid investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, vähese süsinikuheitega ja digitaalsele majandusele üleminekusse ning strateegiliste sõltuvuste vähendamisse. Samuti peaksid liikmesriigid võtma meetmeid ühtse turu süvendamiseks, kõrvaldades sisetõkked, vähendades halduskoormust ja lihtsustades reguleerimist, ning edendama Euroopa hoiuste ja investeeringute liitu, et võimaldada erakapitali tõhusamat suunamist pikaajalisse majanduskasvu. Lõpetuseks kutsutakse selles üles viima lõpule töö digieuroga, tugevdama euro rahvusvahelist rolli ja säilitama finantsstabiilsust, jälgides tähelepanelikult riske pangandussektoris ja teistes sektorites.

Komisjon teeb esimest korda ettepaneku võtta vastu nõukogu soovitus liidu inimkapitali kohta, nagu on välja kuulutatud oskuste liidus¹⁶. Soovitus kutsutakse liikmesriike üles kiiresti võtma meetmeid oskuste nappusega tegelemiseks, keskendudes ELi majanduse strateegilistele sektoritele. See hõlmab põhioskuste, kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse tugevdamist, eelkõige mõnes teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) valdkonnas, et luua tugev alus suuremale tootlikkusele, konkurentsivõimele ja digitaalsele suveräänsusele, sealhulgas finants-, digi- ja tehisintellektipädevusele. Soovitus tunnistatakse, et digioskused kuuluvad tänapäeval eluks vajalike oskuste hulka, ning kutsutakse liikmesriike üles kasutama paremini ära oskuste prognoosimist, vähendama kutsealadele sisenemise tõkkeid ning tagama ELi ja kolmandate riikide kodanike kvalifikatsioonide kiirema tunnustamise strateegilistes sektorites. Soovitus põhineb praeguse tööjõupuuduse hindamisel ja oskuste nappuse prognoosidel, võttes arvesse praegu olemasolevaid oskusi ning meie haridus- ja koolitussüsteemide suutlikkust tulla toime ELi tööturu vajadustega.

---

¹⁴ Komisjoni 2025. aasta sügisteatist programmijärgse järelevalve hindamiste kohta C(2025)9069 final. Kaks korda aastas hindab komisjon programmijärgse järelevalve raames neid euroala liikmesriike, kellel on olnud finantsabiprogramm. Eesmärk on hinnata liikmesriigi majandus-, eelarve- ja finantsolukorda, et tagada tema võla teenindamise suutlikkuse säilimine. Teatistes on märgitud, et kõik viis hinnatud liikmesriiki säilitavad suutlikkuse oma võlga teenindada.

¹⁵ Komisjon on teinud ettepaneku aktiveerida riikide vabastusklausel osana kavast „ReArm Europe“ / „Kaitsevalmidus 2030“, mille Euroopa Komisjon esitas 2025. aasta märtsis, et suurendada ELis kaitsekulutusi.

¹⁶ Komisjoni 5. märtsi 2025. aasta teatis „Oskuste liit“ (COM(2025) 90 final). Kavandatav õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 148.

Häiremehhanismi aruandes on nimetatud seitse liikmesriiki, kelle puhul tuleks teha põhjalik analüüs, et hinnata, kas neis riikides esineb tasakaalustamatus. Aruandega algatatakse makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse rakendamise iga-aastane voor, mille eesmärk on tuvastada, ennetada ja korrigeerida tasakaalustamatust, mis mõjutab või võib mõjutada negatiivselt liikmesriigi või kogu ELi majanduse nõuetekohast toimimist. Makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tulemustabeli majandusanalüüsi põhjal tehakse aruandes kindlaks liikmesriigid, kelle puhul võib esineda tasakaalustamatus või tasakaalustamatuse oht. Nende liikmesriikide kohta koostatakse järgmisel kevadel põhjalik analüüs. 4. juunil 2025 tuvastatud tasakaalustamatuse või ülemäärase tasakaalustamatuse järelmeetmena on see nii Kreeka, Itaalia, Ungari, Slovakkia, Rumeenia, Madalmaade ja Rootsi puhul¹⁷.

Ühises tööhõivearuandes jälgitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist. Aruandes antakse ajakohane ülevaade edusammudest, mida on tehtud ELi 2030. aasta peamiste ja riiklike eesmärkide saavutamisel tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise valdkonnas. See näitab, et EL liigub jõudsalt 78 % tööhõive eesmärgi poole. Samal ajal peaks tööhõive kasv aeglustuma ja töötus stabiliseeruma. Siiski püsivad märkimisväärsed piirkondlikud erinevused nii riikide vahel kui ka riikide siseselt. Lisaprobleem on ELi tootlikkuse lõhe võrreldes paljude arenenud majandusega riikidega. 2024. aastal koges vaesusriski peaaegu iga kaheteistkümnnes töötaja. Tööjõupuudus püsib – osalt mõne sektori halbade töötingimuste tõttu – ning eeldatakse, et see suureneb demograafiliste muutuste ja uute oskuste vajaduse tõttu veelgi. Vaja on teha märkimisväärsed täiendavaid jõupingutusi, et saavutada eesmärk, mille kohaselt osaleks 60 % täiskasvanutest igal aastal koolitusel, ning vähendada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu vähemalt 15 miljoni võrra. Aruandes analüüsitakse sotsiaalse lähenemise raamistiku¹⁸ alusel ka ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist ohustada võivaid riske. See näitab, et liikmesriigid on tööturul osalemise määra enamasti suurendanud, kuigi teatavate elanikkonnarühmade, sealhulgas noorte, puuetega inimeste ja romade tööhõivenäitajad on endiselt halvemad. Oskuste ja hariduse ning sotsiaalvaldkonnas püsivad olukorra mõningasest paranemisest hoolimata ülespoole suunatud lähenemist ohustavad riskid. Ilma poliitilisi jõupingutusi suurendamata – muu hulgas edendades kvaliteetseid töökohti, investeerides inimkapitali ja tuginedes tulemuslikule sotsiaaldialoogile – võivad need arengud süvendada olemasolevaid probleeme ja pärssida ELi konkurentsivõimet.

Komisjon esitab ka oma hinnangu liikmesriikide eelarveolukorra kohta. Hinnang koosneb järgmistest osadest: i) teatis, milles analüüsitakse kõigi liikmesriikide eelarvesuundumusi ja hinnatakse, kas üheksa liikmesriiki, kelle suhtes kohaldatakse praegu ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust,¹⁹ on võtnud tulemuslikke meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks; ii) komisjoni arvamused euroala 17 liikmesriigi 2026. aasta eelarvekavade kohta; ning iii) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohane aruanne puudujäägi- ja võlakriteeriumide täitmise kohta. Komisjon hindab 2026. aasta kevadel uuesti liikmesriikide eelarveseisundit, sealhulgas keskpika perioodi kavade rakendamise seisu ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames võetud meetmeid, tuginedes iga-aastastele eduaruannetele, mille liikmesriigid peavad esitama 30. aprilliks 2026.

Edasised sammud ja suunised 2026. aasta Euroopa poolaasta tsükliks

¹⁷ [Euroopa poolaasta 2025. Kevadpaketi teatis.](#)

¹⁸ Kooskõlas määrusega (EL) 2024/1263.

¹⁹ Austria, Belgia, Itaalia, Malta, Poola, Prantsusmaa, Rumeenia, Slovakkia ja Ungari.

Euroopa poolaasta on jätkuvalt peamine raamistik majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika koordineerimiseks kõikjal ELis. 2026. aasta kevadel esitab komisjon riigiaruannetes kindlaks tehtud probleemidest lähtudes riigipõhised soovitused. 2026. aasta tsükkel on esimene, kus vaadatakse taaste- ja vastupidavusraha tegevusperioodist kaugemale. 2026. aasta riigipõhised soovitused tuginevad 2025. aastal liikmesriikidele esitatud põhjalikele riigipõhiste soovitustele ja keskenduvad jätkuvalt konkurentsivõime kompassis kindlaks määratud prioriteetsete eesmärkide saavutamisele. Neis võetakse arvesse 2025. aasta riigipõhiste soovituste rakendamisel (eelkõige taaste- ja vastupidavuskavade täitmise raames) tehtud edusamme ning kajastatakse ka esilekerkivaid probleeme ja vajadusi. Konkurentsivõime parandamiseks oluliste prioriteetsete valdkondade analüüsi kooskõlas konkurentsivõime kompassiga süvendatakse ja laiendatakse, et anda paremini rakendatavaid soovitusi. Riigiaruanded sisaldavad piirkondliku konkurentsivõime põhjalikumat analüüsi. See annab tugeva aluse reformi- ja investeerimisvajaduste kindlakstegemiseks riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning toimib ka sillana ELi rahastamise suunamiseks järgmises mitmeaastas finantsraamistikus.

Komisjon süvendab dialoogi sidusrühmadega, et tugevdada üldsuse kaasamist ja riikide isevastutust. Komisjon tugineb oma analüüsis ja soovitustes paremale struktureeritud dialoogile valitsuste, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Need mõttevahetused toimuvad protsessi põhietappides ja keskenduvad sellele, kuidas liikmesriigid 2025. aasta riigipõhiseid soovitusi täidavad, tekkivate probleemide kindlakstegemisele ning praegustele ja tulevastele poliitikameetetele tuvastatud probleemide lahendamiseks. Tihe koostöö Euroopa Parlamendi ja nõukoguga tagab jätkuvalt läbipaistvuse, demokraatliku vastutuse ja tulemusliku koostöö kogu poolaasta tsükli jooksul.